

Agatha Courant

Jaargang 4 - nummer 10

juni 2023

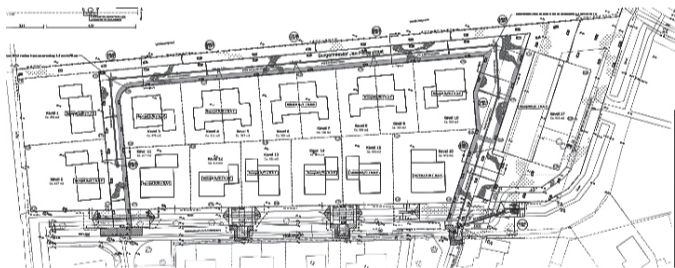
Beste dorpsgenoten,

Het is goed te zien dat de krant gebruikt wordt waar deze voor bedoeld is: voor oproepjes, reacties en ingezonden stukjes van jullie, de lezers. Johan Minderhoud, die we toch wel 'de geschiedkundige van Aegte' durven noemen, neemt ons mee naar het Walcheren van weleer met 'wilde rozenstruiken, weidjes met welgedane runderen, tal van vlonders en de schuivtlot'.

Van de dorpsraad

Begin 2023 zijn we als dorpsraad gestart met een project om een **kunstwerk in Aagtekerke** te realiseren. Voor dit project werken we samen met een Kunstadviescommissie en vertegenwoordigers van de kern Aagtekerke. Op 28 april 2023 is een advertentie geplaatst zodat kunstenaars zich kunnen aanmelden voor dit project. Uit alle aanmeldingen kiest de Kunstadviescommissie eind juni 2023 maximaal drie kunstenaars. Deze kunstenaars brengen een bezoek aan Aagtekerke en maken een schetsontwerp. Van de drie schetsontwerpen kiest de Kunstadviescommissie twee ontwerpen uit. Deze ontwerpen worden voorgesteld aan de inwoners van Aagtekerke. **Zij kiezen uiteindelijk het winnende ontwerp.** Dit ontwerp komt als kunstwerk in Aagtekerke. De achtergrond van het project is dat in de nota 'Kunst in de openbare ruimte' staat dat elke kern minimaal één kunstwerk heeft in de openbare ruimte. Dit moet passen bij het karakter van de kern. De kern Aagtekerke heeft nog geen kunstwerk. Daarom is nu een project gestart om dit te realiseren.

Bouwlust 3 is inmiddels in volle gang. Het perceel wordt eerst bouwrijp gemaakt en u kunt daarvan al de nodige vorderingen zien.

Onze zorg voor dit project behelst o.a. het bouwverkeer van en naar Bouwlust 3. Wij hebben ervoor gepleit dit verkeer over het Bergwegje te leiden, zodat de straten in de kern zo weinig mogelijk overlast hebben van in- en uitkomend vrachtverkeer. In eerste instantie stuitte dat op bezwaren van een van de partijen die met de realisatie van het project te maken hebben. Na veel overleg zal het zo zijn dat het Bergwegje toch de hoofdader wordt van het verkeer.

De gemeente gaat verder eerst in het Bouwplan een asfaltlaag aanbrengen en zal daarna als het bouwen grotendeels afgerond is, deze laag verwijderen en plaats laten maken voor een bestrating zoals de andere straten in het dorp.

Verder is het verheugend te constateren dat de kavels, die inmiddels vergeven zijn, veelal toegekend zijn aan inwoners van Aagtekerke. Zeeuwland zal zorgen voor de realisering van de rijtjeshuizen. Deze komen op de plaats waar de vroegere skatebaan lag (zie tekening: www.veere.nl).

De bouwwerkzaamheden van het **nieuwe Amicitia** vorderen gestaag en de verwachting is dat het gebouw in de maand september klaar is. Vanuit vele hoeken horen wij positieve geluiden over het gebouw en we zijn dan ook erg blij, dat de realisatie door een goede samenwerking van alle partijen in het dorp tot stand is gekomen.

Wat de afwikkeling van de **skatebaan** betreft: er is een vragenlijst opgesteld voor de jeugd van 8-12 jaar in Aagtekerke, waarop de kinderen kunnen aangeven waar hun voorkeur ligt met betrekking tot een speelobject. De sluitingsdatum voor het invullen ligt op 5 juni. Op dit moment komen de formulieren bij mij binnen. Ik zal zorgen dat deze in het gemeentehuis terecht komen. We zijn benieuwd naar de wensen van de jeugd. De enquête is in overleg met Welzijn Veere tot stand gekomen.

Invulling ruimte oude gymzaal: de dorpsraad heeft op aanraden van verschillende mensen gepleit om de vrijkomende ruimte te benutten voor levensloopbestendige (koop)woningen. Het idee hierachter is dat mensen die nu in een te groot huis wonen kunnen verhuizen naar een kleiner huis waardoor er een doorstroming kan plaatsvinden.

Heeft u nog andere ideeën dan horen wij dit graag.

Hans Nonnekes

Reacties op de vorige editie

In de Courant nummer 9 stond een foto van drie meisjes in dracht met daarbij de vraag wie er meer over deze foto kan vertellen. Leo Joosse mailde de redactie. Hij meent het huis op de achtergrond te herkennen. "Toen ik de foto met de drie meiden op de achterkant zag dacht ik: dat is een bekende plaats. In 1984 kocht ik het armenhuis van Floor Bakker. Wanneer je in de tuin stond en naar de hoek van het keukentje/armenhuis keek zag je in mijn beleving de plaats van deze foto. Het padje langs de kerk, wat Jo van Floor 'het Kerekepad' noemde, liep of loopt tussen de kerk en onze tuin naar de uitgang tussen onze werkplaats en het voorlokaal", mailt Leo.

Over vroeger

Foto RAF 1946 waarop de berg nog zichtbaar is.

"De berg aan het Bergwegje is op vele oude kaarten terug te vinden", mailt Gert Jan de Visser ons. "Eén van de jongste bewijzen voor het bestaan van deze berg kun je mooi zien op deze luchtfoto van de RAF, gemaakt in januari 1946. Dus na het water waren de contouren van de berg nog steeds duidelijk zichtbaar. Omdat het Bergwegje bij het herstel van Walcheren is verplaatst zit de berg nu waarschijnlijk onder de weg".

Ad Provoost heeft sinds vorig jaar een boek met oude topografische kaarten over Zeeland, periode 1904-1916. "Hierin staan verschillende vliedbergen in. Het zgn. icoontje lijkt op de andere vliedbergen, alleen staat daarbij ook vermeld dat er een vliedberg ligt. Misschien was de berg niet zo hoog om als vliedberg beschouwd te worden. Grappig is wel dat er op die oude kaarten aangegeven staat dat er tussen de Trommelweg en de Krommeweg een telefoon was".

Allemaal bedankt voor het reageren!

Bergwegje en Schutevaert

In 1834 was de berg in het Bergwegje nog acht meter hoog. Het perceel met de berg, 't Bergweijtje genoemd, in die tijd in het bezit van Pieter Maljaars, is later overgegaan naar Jan de Visser ("Meulenzicht"). De, op volstrekt geen grond leunende, overlevering verhaalt dat er onder de heuvel een man begraven zou zijn.

Jacobus Craandijk beschreef zijn wandelingen door Nederland. In 1879 of 1880 bezocht hij Aagtekerke en is hij ook langs de berg gekomen. Een deel van zijn mooie beschrijving: "...hiervoor op Domburg zijnde geweest en gaat richting Middelburg. Over Aagtenkerke nemen wij de terugreis aan. Twee wegen leiden derwaarts: de rozenlaan, die haar welluidenden en veelbelovenden naam ontleent aan de menigte van wilde rozenstruiken, daar

tierend en bloeiend, en de weidjes, een smal voetpad over de weilanden, met tal van vlonders over tal van slooten. Wij kiezen 'de weidjes', het vreedzaam gebied der gladde, welgedane runderen. Langs dorens en wilgen, die den waterkant om-zoomen, over de ruime, groene velden, waarboven een oude vliedberg uitsteekt, met duinen en boschjes in 't verschiep en den kerktoren voor ons, gaan wij rustig voort, onder den indruk van het kalme landschap om ons heen en van den klaren avondhemel daar boven. Zoo komen wij in Aagtenkerke, het dorp der geschoren linden. In het vierkant om het kerkhof, in de dwarsstraten langs de huizen, strekken de platte, groene schermen zich uit. Kon de boom der minne vrij zijn breede takken uitslaan, wat gezellig nestje zouden zij maken van het stille Aagtenkerke!" In 1887 was de kruin van de berg nog aanwezig maar was hij aan een kant voor een goed deel afgegraven. Het enige wat gevonden is, was een ijzeren naairing.

Er heeft nog een vluchtberg (vliedberg kende men niet op Walcheren) gelegen op Aagtekerke en wel op de huidige plaats van camping Westhove (ter hoogte van het woonhuis). Het is waarschijnlijk een behoorlijk grote heuvel geweest, maar twee eeuwen geleden was hij al bijna, op twee meter hoogte na, verdwenen. Het enige wat er in later stadium, voor de oorlog, nog aan herinnerde was de veldnaam van het perceel genaamd 'de Bergmeete' en of 'de berg van Ko Riemens'. Het perceel ernaast heette 'Tegen an d'n Berg'.

Schutevaert

Na aanleiding van een aantal vragen in verschillende uitgaven van de Agathacourant wat betreft de schuivtlot op Aagtekerke probeer ik wat opheldering te geven over een systeem wat een aantal eeuwen gefunctioneerd heeft. Voor een zo duidelijk mogelijk verhaal is niet alles specifiek voor Aagtekerke, maar het zal hier ook waarschijnlijk zo gebruikt zijn. Allereerst een indruk van de wegen op Walcheren. Voor het gemaal Boreel in gebruik werd genomen te Middelburg was Walcheren, kort door de bocht genomen, een moeras. Walcheren is als het ware een soepbord of hoe je het noemen wil; aan de randen hoog en droog en in het midden, rond Buttinge als diepste punt, laag en nat. In de zomertijd waren de landwegen berijdbaar, vooral bij langdurige droogte, maar in de winter kon je er niet met een wagen doorkomen. Door slechte afwatering en door veelal lage ligging stonden des winters de meeste aarden wegen lange tijd onder water. Men stak dan vaak in de bermen der ondergelopen wegen stokken als bakens om de goede richting aan te geven. Op Walcheren met zijn kromme wegen was dat wel nodig. Om de wegen op voldoende hoogte te houden werd in 1680 door de Staten van Zeeland verordeneerd dat "alle spijsje komende uyt de slooten en dulven op de wegen souden moeten worden geworpen". De toestand verbeterde niet veel.

Kaart uit 1750 waarop de schuivtlot duidelijk zichtbaar is.

Een Italiaan die in 1529 een bezoek bracht aan de lage landen en de twee belangrijkste Zeeuwse eilanden bezoekt, is in de zomer ook op Walcheren geweest en schrijft in zijn reisverslag "is hier amper een weg begaanbaar" en daarachter met uitroepeteken "het was 15 juli!". Het gezegde 'zoh slecht as de wegt' is nu wel duidelijk. Met het vele water was de schuivtlot begrijpelijk een goed

middel van transport. Vele eeuwen is er over de watergangen transport geweest. De oudste vermelding is uit 1411, dan wordt er hout voor een nieuwe heul per schuit over de watergang vervoerd. Middelburg was het meest centrale punt waar de waterlopen bijeen kwamen, het was dan ook 'de stad', voor vele doeleinden, en voor elke gemeente het voornaamste middel van communicatie. De 'schuteboer', ook wel bode genoemd, onderhield op geregelde tijden vervoer tussen Middelburg en de dorpen. Alles werd vervoerd van vee, personen en materialen. Ook houten gebinten voor de bouw van een boerenschuur werden al drijvende aangevoerd. Duinzand was vele eeuwen belangrijk voor Middelburg voor het gebruik van metselspecie. Dat werd bij Domburg gehaald en naar de stad gebracht. Domburg en Middelburg hadden veel gemeen met elkaar, vandaar misschien de Domburgse watergang genoemd?

De schuit kan niet breder dan 2 meter geweest zijn, anders zou het niet door de heulen kunnen. De heul in het Middelburgse Seisbolwerk is 2,25 m breed en de 'steeneule' in het Kalfhoeksepad 1,9 m. De lengte van de schuit varieerde tussen de 6 en de 8 meter en werd voortgedreven door te bomen. De schuitvlot in Aagtekerke lag op de plek van de huidige Rijsoordselaan. Begin 20e eeuw werd het nog schuitvlot genoemd, en kon worden bereikt vanuit de Westkapelse watergang via de Plompert of vanaf de Domburgse watergang ter hoogte van het 'Poldertje', een verdwenen hofstede oostelijk gelegen van de Kloosterweg tegenover het Kavelwegje, richting de molen. In de 19e eeuw ging deze manier van transport op zijn retour. Toen in 1864 de Kloosterweg werd begrint werd de verbinding met Middelburg aanzienlijk verbeterd. Maar omdat er tol geheven werd zijn er in 1893 nog twee schuiten hier aanwezig omdat 'het vervoer daarmee voordeliger dan per as kan geschieden'. Het Aagtekerkse 'schuithuisje', voor het tijdelijk bergen van goederen, is in 1801 verkocht.

Floris Maljers uit Aagtekerke staat op als laatste 'schuteboer' op Walcheren en zou zijn gestopt in de strenge winter van 1890. In april 1903 wordt de gemeenteschuit te koop aangeboden. Daarmede is de schuitvaart op dat moment nog niet helemaal verdwenen. In de lage gedeelten van Walcheren is het des winters nog noodzaak, omdat sommige hofsteden als eilanden in het water liggen. Onder andere in de Pekelingse en de Plompert. De meeste boeren hadden een eigen schuit, maar arbeiders, die dat zich niet konden veroorloven, liepen op kaplaarzen met bijvoorbeeld kinderen op de rug om ze naar school te brengen. Bij vorst ging het vervoer per schaats en in de winter van 1827 kon dat dan ook 13 weken lang. De foto van de schuit bij de molen van Aagtekerke (zie Agatha Courant nr. 5) dateert uit 1914 en toen werd de schuit in de lage gedeelten in de winter nog volop gebruikt om producten te vervoeren. Ook voor het ter visite gaan werd de schuit gebruikt.

Bekend is ook dat vanuit Krommenhoeke de overleden vrouw per schuit, wegens onbegaanbare weg, naar de begraafplaats in Biggekerke werd vervoerd. Toen in 1930 gemaal Boreel in werking trad werd het op Walcheren aanzienlijk droger.

Johan Minderhoud

Nieuwsbericht/Oproepje

Werkgroep H4AC van start

U heeft de folder misschien wel voorbij zien komen met de titel 'Lancering werkgroep HVC'. Inmiddels zijn de initiatiefnemers uit de startblokken. Met inmiddels vijf enthousiaste leden zijn zowel doorlopende als eenmalige activiteiten bedacht die ze graag onder de aandacht brengen:

Boeken met impact in Mini-bieb aan Hekweide 15. Zo'n 60 boeken over vervolgd christenen. U kunt online reserveren en op vrijdagmiddag staat de boekenkast buiten. Lenen is gratis.

Filmbewerking voor de goede zaak. Onbewerkt filmmateriaal op uw pc of videoband en geen tijd (maar wel een wens) hier iets mee te doen? We helpen u graag. Stuur een mailtje naar info@h4ac.nl of app/bel 06-55897646. De opbrengst komt volledig ten goede aan hulp aan Afghaanse christenen.

Andere activiteiten zoals Vaderdagactie, kofferbakverkoop en benefietconcert? Zie www.h4ac.nl.

Multifunctionele Accommodatie (MFA)

De gemeente aan het woord over de stand van zaken omtrent de MFA: "De voortgang van de bouwwerkzaamheden verloopt voorspoedig. Dat is niet alleen aan de buitenzijde van het gebouw zichtbaar, ook aan de binnenzijde is de afbouwfase en aanleggen van installaties in volle gang. Nadat het gebouw gereed is, wordt de speeltuin en de buitenruimte rondom het gebouw aangelegd. De verwachting is dat deze werkzaamheden medio september uitgevoerd worden. Samen met de speeltuinvereniging wordt de verhuizing van de bestaande en plaatsing van de nieuwe speeltoestellen voorbereid. Naast de bouwwerkzaamheden is samen met Stichting Vrouwen Agatha en de architect het inkooptraject voor het meubilair opgestart.

Op 31 mei is de windvaan, die op de Diaconieschool stond, onthuld door wethouder Marcel Steketee. De windvaan is geheel hersteld en opgeknapt."

Speeltuin

Graag brengen wij jullie op de hoogte van het laatste nieuws betreffende de speeltuin. Ondertussen zijn de subsidies toegezegd en wordt de verhuizing dus echt definitief een feit. Het is nog niet helemaal duidelijk hoe de planning eruit gaat zien, maar het lijkt er nu op dat het grondwerk voor de zomervakantie in orde wordt gemaakt. Half september hopen we te starten met het opbouwen van de nieuwe speeltuin. We zijn trots te kunnen melden dat er nieuwe speeltoestellen komen, die we als eerste zullen plaatsen op de nieuwe locatie. Daarna volgt de verhuizing van de toestellen die we uit de huidige speeltuin mee kunnen nemen.

Ons streven is om zolang mogelijk de oude speeltuin open te houden zodat de kinderen kunnen blijven spelen, al zal dat dus met steeds minder toestellen zijn. Als alle toestellen in de nieuwe speeltuin aanwezig zijn zal er mogelijk een periode zijn dat er nog niet kan worden gespeeld, omdat er dan nog aan de ondergrond gewerkt zal moeten worden. Ook de nieuwe grasmat moet de kans krijgen om goed te groeien. We hebben ervoor gekozen de toestellen die niet mee verhuizen in eerste instantie aan te bieden aan mensen uit onze eigen omgeving. Wie hiervoor belangstelling heeft kan dat laten weten. Dit kunt u laten weten via: speeltuinaagtekerke@gmail.com

Binnenkort is op zowel de oude als nieuwe locatie een bord aanwezig met een schematische tekening van de nieuwe speeltuin. Voor het ontwerpen van de nieuwe speeltuin hebben we met meerdere specialisten gekeken naar de mogelijkheden om een mooie mix van diverse soorten toestellen neer te zetten, zodat we voor alle leeftijden iets te bieden hebben! Zo komt er in het nieuwe peutersgedeelte een trekker speeltoestel wat veel kinderen in Aagtekerke aan zal spreken. De grote toren zal worden vervangen, maar geen zorgen! Deze wordt vervangen door een nieuwe grote toren met niet één maar twee glijbanen waardoor hij geschikt is voor de kleintjes en de grotere kinderen. Ook de kinderen met een beperking zijn niet vergeten. Hiervoor komt een rolstoel-toegankelijke draaimolen en een aangepaste schommel. We zijn zelfs

de volwassenen niet vergeten! In het peutersdeel komen twee fitnesstoestellen zodat er tijdens het toezicht houden op de kinderen ook aan eigen gezondheid gedacht kan worden. We hopen dat in de loop van het najaar de speeltuin klaar is voor gebruik. In het voorjaar zal een gezellig openingsfeestje volgen.

De speeltuinvereniging

Wat is er zoal te doen deze zomer?

Ringrijden/sjezenrijden

8 juli is op het weijtje aan de Burg. Geuzestaat de jaarlijkse klassementswedstrijd. De wedstrijd begint om 07.30 uur.

21 juli wordt tussen 17.00-21.00 uur op het Dorpsplein weer de sjees gereden.

2 september wordt de ring gereden. Vanaf 08.00 uur bent u welkom op het weijtje aan de Burg. Geuzestraat.

Bingo

De Evenementencommissie Aagtekerke organiseert weer een aantal bingo-avonden. De data zijn: 19 juli, 26 juli, 2 augustus, 9 augustus en 16 augustus.

De 'oude' gymzaal is open om 19.30 uur en om 20.00 uur start de bingo. Omdat de bingo nog in de gymzaal is, mag je zelf eten en drinken meenemen.

Tonnetje steken

1 augustus organiseert de Oranjevereniging op het Dorpsplein tonnetje steken. Het begint om 18.45 uur en de toegang is gratis.

Crea-café

Vanaf september start het crea-café weer. Iedere donderdagmiddag ben je tussen 13.30-15.30 uur weer van harte welkom in café Kodde. Opgeven is niet nodig, loop gewoon binnen.

Aagtekerkeweek

22 juli: Trekkertrek

Er wordt flink uitgekapt, zo schrijft de STTA op haar website. Ze hebben een bijzonder programma op de baan, maar ook een geweldig programma voor de kinderen met een wel heel speciale attractie.

Meer informatie over toegang en kaartverkoop: www.trekkertrekaagtekerke.nl.

23 juli: Kerkdienst

Om 19.00 uur begint de 'Aagtekerkeweek Kerkdienst'. Dit jaar met medewerking van Gospelkoor Gospel Unlimited.

25 juli: Pannenkoekenfeest

Groot en klein is van harte welkom om overheerlijke pannenkoeken te komen eten. Daarnaast zijn er diverse leuke activiteiten, verkoop van boerderij-ijs, Afrikaanse spullen, stempelkaarten voor kinderspelen en ponyritjes. De opbrengst is bestemd voor de volgende goede doelen; 50% voor de Dorpskerk te Aagtekerke en 50% voor de Stichting steun en opbouw Gambia.

27 juli: Kleedjes-en kofferbakverkoop

Op de wei aan de Pekelingseweg/Aagtekerkseweg kan jong en oud tussen 09.00-13.00 uur spulletjes verkopen én kopen.

Aanmelden via: vveaagtekerke@gmail.com

28 juli: Motorcross

MC de Pekelingse organiseert weer een spectaculair motorcrossevenement met een fietscross voor de kinderen en een superfinale. Na afloop van de cross is er live muziek in de feesttent. Voor het wedstrijdprogramma en inschrijven zie: www.mcdepekellinge.nl.